

Qui serà l'alcalde

No dispo de dades que ho confirmin, però tinc la sensació que als anys 80 i 90 no hi havia cap poble sense, com a mínim, un parell o tres de candidatures a les eleccions municipals. Per petit que fos el municipi, als comicis hi concorrien, d'una banda, els que havien manat durant el darrer franquisme (ells mateixos o els seus hereus) i, de l'altra, els qui proposaven canvis, frescor i promeses democràtiques en un moment en què semblava que tot estigués per fer i tot fos possible. Sovint, aquests darrers es dividien en dues propostes més o menys consolidades: una de més cap a la dreta i una altre més cap a l'esquerra. En la majoria dels casos, el resultat es decidia entre aquests dos darrers grups, encara que alguns cops els qui es presentaven amb l'herència franquista sota el braç, amb un o dos regidors elegits, podien tenir el poder de decantar la balança cap als uns o cap als altres a l'hora de formar govern. Aquest 28 de maig, a Catalunya hi ha més de cent municipis (prop del 12%) que ja fa temps que saben qui serà l'alcalde o l'alcaldesa, perquè només hi ha concorregut una candidatura.

Com ha canviat, doncs, en molts pobles petits –aquells en què tothom es coneix– el grau de tensió que es podia arribar a viure un dia d'eleccions

municipals. A banda de la supervisió i el control per part de la presidència i les vocalies de la mesa, cada vot emès era supervisat en tot moment per l'ull atent d'un interventor o simpatitzant de cada llista, el qual, a més, s'anava anotant (mentalment o en un paper) qui havia votat i, a més, tenint en compte la família a la qual pertanyia el votant, a qui se suposava que ho havia fet. L'estimació que feien aquestes centelles del sondeig, aquests virtuoses de l'enquesta subtil i silenciosa, era, des del seu punt de vista, tan precisa que si al final, un cop fet l'escrutini, els vots no quadraven amb les seves previsions, podien demanar un recompte rere l'altre i tenir retinguts els integrants de la mesa fins a ben avançada la matinada, fins que la realitat irrefutable posava en evidència que no tot era tan previsible com es pensaven.

Els temps han canviat. Ara hi ha molts pobles on només hi ha una candidatura, les llistes fantasma (com una de les de Santa Maria d'Oló, on cap dels nou candidats viu al poble i vuit d'ells comparteixen cognoms) han proliferat i també s'ha normalitzat l'existència de llistes obertes. Fins i tot, en algun municipi ha calgut recórrer a una votació popular, una mena de primàries, perquè no s'hi presentava ningú i calia confeccionar una llista popular de consens, al marge dels partits polítics, i evitar la possibilitat que una llista fantasma acabés ocupant l'alcaldia. Per rumiar-hi.

